

ÖZBEKİSTAN BİLAN

22.09.2016

Arslan Tekin

Yeniçağ, 21 Eylül 2016

Kafkaslardan, Hazar kıyılarından, ta Tanrı Dağları'na, Çin sınırına kadar kaç müstakil Türk devleti vardır? Şunu belirteyim... Bütün bu ülkeler kendilerinin "Türk" kökünden geldiğinin idrâkindeler. Bizzat gözledim.

Arada bin yılı aşkın kopukluk olduğu hâlde, zaman zaman gelmeler-gitmeler, hele İttihat ve Terakî döneminde, Orta Asya'ya yol açılması için yapılan "derin" çalışmalar sırasındaki sıkı temaslar, ne olursa olsun, iki tarafın aydınlarının ilişkilerini koparmamaları, "kan çekimi"dir. Bu arada Gaspralı İsmail'i rahmetle anmalıyız. Gaspralı, bir kültür köprüsüdür; irtibat çoklukla onun sayesinde kurulmuştur. Meselâ; Özbekistan'ın ünlü şairi Süleyman Çolpan ("Erkin başkalar, kamalgan menmen / Hayvan katarında sanalgan menmen" -mutlu olan başkalarıdır, hapsedilen benim / hayvan katarında sayılan benim- diyen şair) İstanbul'da yayınlanan Türk Yurdu dergisini takip ediyordu. (Çolpan'ın, Stalin zindanı hatıraları da yayınlanmıştır. Taşkent'te, hatıraları yayınlayan ilim adamıyla görüşmüş, yayınlama iznini de almıştım; ama bir türlü Türkiye Türkçesine aktarmak nasip olmadı.)Çolpan (1897-1938), Türkistan'da kardeşleri için savaşıırken şehit düşen Enver Paşa'nın şehadetiyle derinden yaralanmış -sonra kendisi de Stalin'in darağacında şehit düşecektir- hislerini mısralara dökmüştür:"En songi ümidni kanga boyagan / Ah kaday uğursuz zamanlar kelgen / Feryadım dünyanı boğup öldirsün / Kapkara bahtına şeytanlar külsün." (En son ümidi de kana boyayan ah / Nasıl uğursuz zamanlar geldi / Feryadım dünyayı boğup öldürsün / Kapkara bahtına şeytanlar gülsün.)Çolpan yine Millî Mücadele'miz için, "Anado'li qishlog'ining muzaffar o'rdalariga" ("Anadolu kışlağının muzaffer ordularına") ithafıyla "To'fon" (Tufan) şiirini yazmıştır. Orta Asya'yı neden hatırladım?

Özbekistan Cumhurbaşkanı İslâm Kerimov, 27 yıl ülkesini yönettikten sonra, bu dünyadan göçtü.Şunu anladım: Hiçbir Türk ülkesinin iç meselesine girmeyeceksiniz. Herkesin siyasetçisi var, düşünürü var... Kendi meselelerini kendileri halletmelidirler. Devlet dayanışması ayrı. Biz şu anda Kerimov'a sadece "rahmet" dileyebiliriz. Bu vesileyle, Dilnaze'nin Kerimov için yazdığı şiiri vereceğim. Dilnaze daha 12 yaşında. Çok istidatlı... Eminim ileride ülkesinin ünlü bir şairi olacak:

"Halk Otası: Dillarda mangu yashar, / İslom bobo nomingiz. / Halqımız mehriboni,/ Büyük inson edingiz ./ Yuraklar ham buldiku pora.... / Qani endi qaytsangiz zora? / Hursand qilib butun cahonni, / Yashnatib siz Özbekistonni. / Kelardingiz yoruğ yüz bilan, / Yaşnar edi bu yurt siz bilan. / Osmonlardan kuzatib güya, / Tan oladı Sizni bu dünya! / Yuzingizni yoruğ qilgayman... / Sizni otam diye mangu bilgayman!!!

"Türkiye Türkçesine şöyle aktarabiliriz:Halkın babası: Kalplerde sonsuza kadar yaşar, / İslam baba adınız. / Halkın mihribanı, / Büyük insan idiniz. / Yüreklerimiz oldu paramparça, / Keşke geri dönseydiniz,/ Mutlu ederdiniz bütün cihanı, / büyütürsünüz siz Özbekistan'ı. / Gelirdiniz güler çehreniz ile, / Mutlu yaşayacaktı yurdumuz, sizin ile. / Göklerde seyrediyor, Kabul etti bu dünya! / Unutmam sizi yüzünüzü aydınlık kılarım / Sizi atam diye sonsuza kadar bilirim."

Kaynak/Source: